

Information om aktuella frågor

Från Svartsörådet juni 2025

Det är nu i början av sommaren och några mer intensiva månader tar sin början. Hembygdsföreningen har annonserat sitt årsprogram, bryggcaféet i Alsvik har öppnat, lanthandeln fylls med lockande varor och med folk. Våra restauranger på ön har öppnat och såväl Bistro Sågen som Svartsö krog erbjuder nyheter. Svartsö Norra hotell och vandrarhem fylls med gäster Tälten vid Svartsö krog, i regi av Svartsö logi, och Sjöbodarna vid Alsvik erbjuder nya upplevelser för gästande på ön. Kanske kommer de med Waxholmsbåt till någon av öns fyra allmänna bryggor eller med egen båt till småbåtshamnen och har bestämt sig för att vandra genom skärgården längs Stockholm Archipelago Trail. Svartsö är en del av den 270 km långa vandringsleden över 20 skärgårdsöar.

De allra flesta som vistas på ön välkomnar sommaren och alla gäster. Några andra kanske mest längtar till hösten och stillheten igen. Oavsett vilket, behöver vi sommaren för att kunna njuta av resten av året.

Trafiken till och från Svartsö

För närvarande pågår planering för trafiken på sjö och land. Det är Region Stockholm som är ansvarig. T26, som planeringsdokumentet heter, anger inga större förändringar för sjötrafiken till Svartsö under 2026. Enbart vissa tidtabelljusteringar.

Skärgårdens olika föreningar, liksom Svartsörådet, har påpekat att en årlig enhetlig basturlista borde utgöra grund. Vi har också framfört att avgångar från centrala delarna av Stockholm är viktiga för vissa arbetspendlare och lockande för besökande som vill ta sig ut till skärgården. Allt mer av planeringen har utgått från att man ska ta sig med buss eller bil till replipunkter (för vår del Boda och Åsättra). Vi har framfört att det kräver flexibilitet och anpassning till resandes behov, som ofta är annorlunda än för de trafikanter som åker kortare sträckor på innerstadsbussar.

I närtid påbörjas även upphandling av nya båtar för skärgårdstrafiken. Svartsörådet kommer att följa processen och tillsammans med andra föreningar bevaka att skärgårdsresenärernas intressen tillvaratas.

Öppna landskap

Svartsörådet har under flera decennier arbetat med att stödja olika initiativ som har haft till syfte att återställa och bevara kulturlandskapet på ön. Genom att vara medlem i Svartsörådet (150 kr per hushåll och år genom Swish 123 667 86 92 - glöm inte ange namn och e-postadress) stödjer man det fortsatta arbetet. Allt arbete inom Svartsörådet som förening är ideellt. Inga arvoden utgår till styrelsen. Vi finansieras helt genom medlemsbidrag och pant som lämnas i lanthandeln när man säger till om att man vill stödja öppna landskap. Föreningen är helt oberoende av alla stöd, utom från sina medlemmar.

Välkommen som medlem och titta gärna in på svartso.se!

Det går också bra att anmäla sitt intresse att delta i föreningens arbete och i styrelsen. Valberedningens sammankallande är Matte Hedelin (mattehedelin@gmail.com).

Ny ordning för avfallshantering planeras

Värmdö kommun planerar ny hantering av hushållsavfall m.m. från 2026. Det mesta utgår från det nya ansvaret som ligger på kommunerna att hantera avfallsfrågor och kraven om ökad sortering av avfallet, exempelvis gällande textilier och komposterbart matavfall. Förändringarna innebär att alla fastigheter blir av med sina sopkärl och istället planeras några uppställningsplatser där man ska lämna sina hushållssopor. Som det ser ut nu kommer man förutsätta att hushåll i skärgården ska kompostera sitt eget matavfall. Någon central uppsamling och kompostering på ön lär knappast vara realistiskt. Parallellt sker en viss uppgradering av ÅVC (eller som de flesta säger: *återvinningsgården*). En del har redan hänt med ökade möjligheter för sortering, men mer planeras. Svartsörådet har vid flera tillfällen krävt att det blir en fullständig ÅVC på Svartsö med möjligheter att bland annat lämna elavfall. Det är troligt att det blir stora förändringar för alla. Synpunkter kan de som är berörda lämna på Värmdö kommuns hemsida där alla nya föreskrifter beskrivs. Före den 19 juni ska synpunkterna vara inskickade för att värderas och behandlas. Svartsörådet framför att det är angeläget med en uppgradering av ÅVC, att det måste föras en dialog med lokala företrädare kring var uppsamlingsplatser ska etableras, samt att kommunen bör stimulera och skapa incitament för ökad egen kompostering av matavfall.

Aktuellt kring bostadsprojektet vid skolan

Kommunens planer på bostadsbyggande på Svartsö och Möja har hittills stannat vid markanvisning som gavs till företaget A-gruppen. Projektet fortsätter, som det ser ut nu i början av juni, med att man efter sommaren eller under tidig höst planerar att ta ett beslut om detaljplanearbete för de anvisade områdena. Kommunen ska i samband med detta upprätta anvisningar för detaljplanearbetet. Preliminärt planeras samrådsförfarande under tredje kvartalet 2026 med efterföljande granskning under andra kvartalet 2027 och framåt. Fastställande av detaljplan kan ske tidigast under slutet av 2027. Vår bedömning är att någon eventuell byggnation knappast kan påbörjas förrän tidigast under 2028. Sedan ska planeringen och de formella besluten förstås också prövas mot den eventuella efterfrågan som finns vid den tidpunkten.

Svartsörådet kommer att bevaka projektets framskridande. Vår inställning hittills är att de behövs bostäder på ön som möjliggör nyetableringar av framförallt unga familjer på ön. Det kommer även finnas behov av anpassade bostäder för äldre. Sedan gäller det att bostadsbyggande sker till vad som anses vara rimligt och blir lokalt accepterat. Eftersom projektet med bostäder på kommunens mark vid skolan förskjuts och till viss del också kan vara oviss, är det viktigt att enskilda bostadsprojekt kan genomföras snabbare än vad som sker nu. Kommunen bör göra de förenklingar och anpassningar i tillståndsprocesser och annat som möjliggör snabb hantering.

En liten ö, som Svartsö, har små marginaler för att befolkningsmässigt klara bibehållande och utveckling av samhällsservice, handel och privata tjänster av olika slag. Det är trevligt med fritidsboende och besökande, men är väldigt säsongssanknutet. Ett tydligt exempel på känslighet finns när det gäller elevunderlaget för skolan. Just nu finns ingen elev bosatt på Svartsö som går i skolan. Eleverna kommer från Lådna och Ingmarsö (Österåkers kommun). Och för nyetableringar av barnfamiljer är närheten till en skola, åtminstone för de allra yngsta, en viktig faktor.

Svartsörådet kommer att fortsätta bevaka utvecklingen, men är inte del av den formella processen. Vi försöker att inom föreningens ram samla alla de olika åsikter som kan finnas från öbor och fritidsboende. Det finns mer information på kommunens hemsida.

Pausad skolverksamhet för högstadiet

Svartsö skola kommer inte heller under kommande läsår att omfatta högstadiet. Det har Värmdö kommunfullmäktige beslutat. Prognoserna för kommande års elevunderlag ger också anledning till att ytterligare diskutera kring åtgärder som kan bidra till skärgårdsskolornas överlevnad.

Tack till alla som varit engagerade i diskussioner

Under vintern och våren har ett antal besök gjorts på ön från olika företrädare för regionen och kommunen. Nu senast var den nya kommundirektören, Victoria Callenmark, på besök på kommunens kärnöar (öar som anses kunna bidra till service och utveckling i skärgården). Svartsörådet kallas till kommunens skärgårdsråd och får därutöver ofta stå som arrangör för olika träffar på ön, så också vid detta tillfälle.

Vi vill rikta ett stort tack till alla som varit involverade. Bland annat Hembygdsföreningen, Svartsö Norra hotell och vandrarhem, Svartsö lanthandel, Abborrvass lantbruk, Svartsö skola och inte minst gästerna på Tisdagscaféet samt många fler har bidragit med kunskap och idéer kring villkoren för boende och verksamhet i skärgården.

Svartsöruset 2025 den 19 juli

Observera att Svartsöruset med olika längder på sträckorna går av stapeln den 19 juli med början kl 10. Passa på att delta och också njuta av Kulturveckan som anordnas av Hembygdsföreningen. Läs mer på vår hemsida och på anslagstavlor vid bryggorna.

Välkommen som medlem i Svartsörådet

Du som läser detta har anmält intresse för frågor som kan påverka utvecklingen på Svartsö. Föreningen försöker att vara en röst som balanserar bevarandeintressen med krav på förutsättningar att kunna leva, bo och arbeta i skärgården. Vi bevakar olika samhällsfrågor. Inte bara för Svartsö utan även för öarna kring Svartsö. Ofta sådant som beslutas i regionen eller i kommunen. Vi samverkar med andra ö-föreningar genom SIKO och genom kommunens skärgårdsråd. Verksamheten är helt oberoende av samhälleliga medel och partipolitiska intressen.

Medlem blir du enklast genom att ange namn och e-postadress när du swishar 150 kr till 123 667 86 92.

Svartsörådets årsmöte 23 augusti kl 12

På Hembygdsgården i Alsvik kl 12 (strax före "vägsamfällighetens" årsmöte i samma lokal kl 14) har Svartsörådet årsmöte. Alla medlemmar hälsas hjärtligt välkomna!

Trevlig sommar!